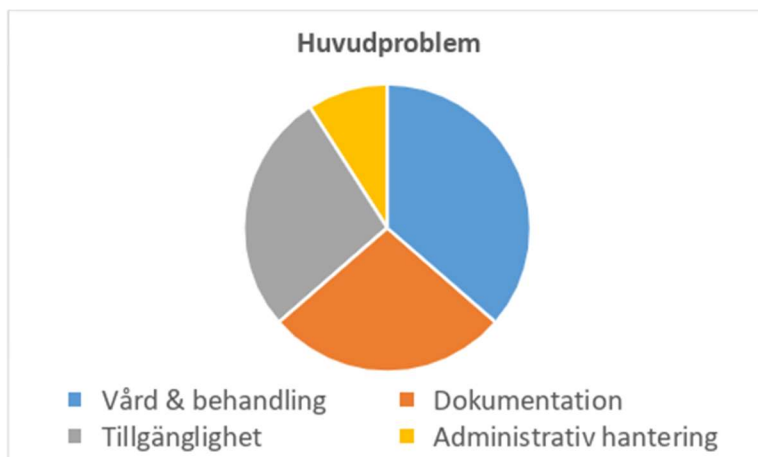

Rapport om patientärenden kopplade till Cosmic

Bakgrund

I april 2025 infördes ett nytt journalsystem i Region Västerbotten efter flera års förberedelser i nätverket Sussa samverkan. I dag är sex av nio regioner som ingår i samverkan i drift med nya Cambio Cosmic: Örebro, Västernorrland, Norrbotten, Halland, Gävleborg och Västerbotten. Arbetet med att införa systemet fortsätter enligt plan i Blekinge, Dalarna och Sörmland där implementeringarna planeras genomföras under hösten 2026.ⁱ För patient och invånare ska Cosmic göra det enklare att följa och ta del av sin vård och sin journal. All vårdinformation kommer att finnas samlad på ett ställe så att vårdbesök kan bli mer effektiva. Tanken är att patienten inte ska behöva upprepa samma information för olika vårdgivare, utan det ska finnas en journal per patient.ⁱⁱ

Inför införandet av Cosmic skapade Patientnämnden Västerbotten ett nytt fokus/bevakningsområde som fick just namnet "Cosmic". Tanken var att enkelt kunna märka de patientsynpunkter som inkom till förvaltningen och som på något sätt var kopplade till det nya journalsystemet. Märkningarna har gjorts generöst och baseras både på patienters och vårdens utsagor på området. Totalt har 11 ärenden märkts med fokusområdet Cosmic under perioden 1 april – 7 november. Patienterna bestod av 6 män och 5 kvinnor med en medianålder på 58,5 år. Majoriteten rörde primärvård (5 st) och somatisk specialistsjukvård (4 st). I 3 ärenden begärdes skriftliga yttranden från berörd verksamhet.

Resultat

En patient med spärrade journaluppgifter sedan lång tid tillbaka blev uppmärksam av sin hälsocentral på att spärren inte längre fanns kvar. Hälsocentralen antog att detta kunde vara kopplat till regionens nyliga byte av journalsystem. En objektsspecialist i regionen svarade att vissa skillnader fanns mellan tidigare journalsystem och Cosmic gällande spärr i journal. I patientkortet under fliken "övrig information" i Cosmic visas om en patient har spärr, men inte var. Ser man på alla journalanteckningar så visas symbol för spärr på anteckningar som tillhör den vårdenhet som patient har spärrat. Klickar man på en anteckning som har spärrad information får man upp en ruta om att "öppna spärr". Vårdpersonal som loggar in på den vårdenhet som är spärrad har åtkomst till all information. Det är vårdpersonal som loggar in på andra vårdenheter som inte kan se information på den spärrade vårdenheten.

En viktig funktion som enligt patient saknas i Cosmic är möjligheten att lägga in en tydlig varning/uppmärksamhetssignal rörande läkemedel i patients journal som sedan finns kvar. Enligt patient måste vårdpersonal nu inhämta information och dokumentera vid varje vårdtillfälle. Detta sågs som en risk när patienter inte själva kan förmedla information om sitt hälsotillstånd. Andra försvårande omständigheter som beskrevs var att vårdpersonal på IVA enligt uppgift inte arbetar i Cosmic utan i stället använder ett journalsystem som heter Pinpoint, som inte beskrivs kommunicera med Cosmic. Detta sågs som en stor patientsäkerhetsrisk då information lätt kan missas och potentiellt leda till en vårdskada.

När en patient hade funderingar över utebliven dokumentation i sin journal svarade verksamheten att Cosmic hade medfört en fördröjning innan dikterade besök blev utskrivna av sekreterare och synliga i journalen. För närvarande var väntetiden för utskrift ca: 4 månader. En patient upplevde felaktigheter och otydligheter rörande sin diagnos och behandling. Efter ett ingrepp behövde hen omläggningar som berörd verksamhet beskrevs ha uppgett att de inte hade tid med. Personal beskrevs även ha uttryckt att bytet av journalsystem kunde leda till att ärendet i stort fördröjdes.

Några patienter inom primärvården ifrågasatte om det nya journalsystemet var orsaken till att deras hälsocentral inte tycktes prioritera återkoppling till dem som patienter? En vårdnadshavare fick vid direktkontakt med hälsocentralen veta att införandet av Cosmic kunde påverka svarstiden, men 1,5 månad för återkoppling upplevdes orimlig när det gällde ett sjukt barn. En annan fördröjning som beskrevs rörde beställning av inkontinenshjälpmedel. Efter 1,5 månads väntan beskrevs en patient ha fått besked om att ”något fattades i det nya journalsystemet”, vilket hade försvårat och fördröjt beställningen av hjälpmedel.

ⁱ <https://www.inera.se/aktuellt/nyheter/fortsatt-samverkan-nar-fler-regioner-infor-nytt-varinformationssystem/>

ⁱⁱ <https://vlladmin.sharepoint.com/sites/framtidensvardinformationsstodFVIS/SitePages/Fragor-och-svar.aspx>